

1855-08-24

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

Carl Jacobsen

FAKTA

Type:
Letter

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
Hamburg

Modtagersted:
København

Arkivplacering:
Uden FA-nummer, æske F 3,1

Keywords:
Crystal Palace, Rejsebrev,
rejsebrev

SUMMARY

Langt rejsebrev til Carl Jacobsen med bl.a. beskrivelse af Crystal Palace i London. Specielt den naturhistoriske afdeling med udstoppede eksotiske dyr. Om vigtigheden af at lære sprog.

TRANSSKRIFTION

Hamborg Fredag Aften
d: 24de August 1855
i Streit's Hotel.

Min Kjære Carl!

Da jeg af det Brev fra Moder, som jeg idag modtog her, seer at du er en flink og artig Dreng, vil jeg benytte en ledig Time til at opfylde det Ønske, du i dit sidste Brev udtalte, at jeg skulde skrive et Brev til dig istedenfor det, som Tante Frantzine havde beholdt. Først vil jeg takke dig for dine 2 sidste Breve fra Hjørring og Carlsberg, hvoraf jeg modtog det første i London, men det sidste i Löwen. Jeg kunde derfor ikke opfylde dit Ønske, at skrive dig til fra det dig saa kjære England. Det glæder mig at kunne sige, at jeg er bedre tilfreds baade hvad Indhold og Skrift angaar med disse siste end med de tidligere Breve fra dig, især er jeg meget fornøiet over den gode Beskrivelse du har givet af redningsbaaden og Raketten m: m:- Du spørger om Glaspaladset i Sydenham er det samme, som i 1851 stod i Hyde Park? Ja, ganske vist. Da hele Bygningen bestod af jernsøiler og Jernbjælker, der vare skruede sammen og hvori Jernvinduerne vare indfattede, kunde det hele uden at beskadiges igjen skrues fra hinanden og stilles op et andet Sted. Du kan troe at jeg tænkte paa dig hvergang jeg var i Sydenham og ret ? ønskede at have dig hos mig, thi der var meget som vilde have interesseret dig. Foruden selve Bygningen og de mange smukke Kunstsager den indeholdt, troer jeg især at du vilde havt Fornøielse af at see de naturhistoriske Afdelinger i Bygningen, hvor paa forskjellige Steder ere samlede en

Mængde udstoppede Dyr af alle Slags ligefra Elephanter, Nilheste, Giraffer, Isbjørne og lignende store Dyr og ned til de smaae Fugle og Firbeen osv, som ere opstillede saaledes som de i Virkeligheden staae, sidde eller ligge, omgivne af virkelige Planter i fuld Væxtfra de Himmelstrøg hvor de have hjemme lige fra Palmer, Bananer og Brødfrugttræer til de smaae krybende Planter, der findes paa de høie Bjerge eller i de nordlige Regioner. Men desuden er der ved

flere Himmelstrøgs dyr og Planter opstillet Grupper af Menneskefigurer af Gibs eller brændt Leer, der er meget godt forfærdigede og malede med deres eiendommelige Hudfarver, f.Ex. de forskjellige Indianerstammer i Nord og Syd=Amerika, Negre og Hottentotter, Sydhavsbeboere, Malaier, osv, alle i naturlige Stillinger, nogle fiskende, andre jagende, atter andre arbejdende paa deres Vaaben og Redskaber, osv. Ligeledes er der i en Deel af haven opstillet en Mængde af Forverdenens Dyr, det vil sige Dyr som have levet paa Jorden før den blev beboet af Mennesker, f.Ex Mastodonter, Megatherier, Ichtyosaurier, o.fl. som du har Afbildninger af i Bilder-Atlas. Nogle af disse Dyr der ere forfærdigede at Steen og malede, ere saa store, at Børn paa din Alder kunde gaa opreist under Bugen af dem. Jaa det kunde have været "Grin" at være med dér! ikke sandt? Men for at du kunde have rigtig fornøielse af at komme der, maatte du rigtignok forstaae Sproget og tale det, thi ellers kunde du ikke faae rigtig Besked

om alle de ting, du rigtignok vilde spørge om.- Den Erfaring gjorde jeg baade i England og Frankrig, at jeg vilde have havt langt mere Gavn og Fornøielse af min Reise, dersom jeg havde kunnet tale engelsk og fransk bedre og jeg lovede derfor, at jeg nok skulde give dig Leilighed til at lære begge disse Sprog tilgavns, saa at du kan have rigtig Fornøielse, naar du engang kommer til at besøge de Steder, hvor jeg nu har været.-Om min videre Reise kan jeg bedst fortælle mundtligt naar jeg kommer hjem paa mandag (med Obatrit fra Wismar), jeg vil derfor her blot anføre, at jeg i Tirsdags Aftes kom til Cöln efter at jeg paa reisen fra London havde seet mig om i Bryssel og Löwen. I Onsdags Morges gik jeg opad Rhinen til Neuwied (veed du hvor det ligger?) for at see nogle mærkelige Steenbrud, hvori der midt om Sommeren ligger Iis, som dannes af sig selv dernede om Vinteren, ligesom en Drypsteensmasse af den fra oven nedryppende Fugtighed.- Disse Steenbrud benyttes derfor som Ølkjældere, hvortil jeg gjerne vilde have Magen paa Carlsberg. Da det blev for seent after at have seet disse mærkværdige Huler, at komme tilbage til Cöln samme aften, maatte jeg overnatte i Neuwied og besøgte derefter næste Formiddag Ehrenbreitstein ved Coblenz, hvilket ikke lønnede den besværlige Gang derop i den brændende Solhede, som ogsaa vedblev at være noget trykkende paa hele Touren tilbage til Cöln nedad Rhinen.

Uagtet jeg som følge af denne utaalelige Hede var dygtig udmattet da jeg kom til Cöln, kunde jeg dog ikke undlade at aflægge et Besøg i Domkirken, der imidlertid ikke er rykket meget frem hvad Bygningsarbeidet angaar siden du var.- Derefter gik jeg i Aftes Kl 9 med Jernbanen til Harburg, hvor jeg først ankom i Middags Kl henad 2 og kom derpaa her til Hamburg Kl 2 3/4.- Efter at have spist til Middag hentede jeg mine Breve som jeg læste paa staaende Fod paa Posthuset og saa deraf at Du har saa meget at bestille, at du er lovlig undskyldt fordi du dennegang ikke har skrevet til mig. Senere har jeg spadseret omkring i Byen og seet Solens Nedgang fra Elbhöhe (hvor Vandbassinet er), derefter drukket Thee og læst danske Aviser i Alsterpavillonon, derpaa har jeg nu skrevet et Brev til Carolus og - nu vil jeg gaae iseng da Klokken er 11 og jeg er noget træt efter Reisen sidste Nat.-God Nat min kjære Dreng! Hils Moder fra mig! Hils ogsaa Tante Faye, hvis hun er kommen til Kjøbhvn, Ligeledes beder jeg dig at hilse Vus, Rulff, Bosen og hvem du ellers seer og som du troer det kan fornøie at modtage en Hilsen fra mig, Andreas ikke at forglemme. Naar du kommer fra Skolen paa Mandag, haaber jeg at kunne tage imod dig paa Carlsberg. Din Fader Jacobsen
Jeg maa ikke glemme at tilføie, at jeg siden mit forrige Brev afgik har befundet mig fuldkommen vel. J

24/8 1855
Hamborg, Søndag Aften
d. 24de August 1855.
Mie Gæm Carl!
Streets gade.

Da jeg af det Lære for Maden, som jeg idag medtog
saw, fandt at du er en flidig og ardig Væring, som jeg tænkte
at ledig Aften tid at besøge det Huse, der i dit sidste
Lære indtalle, at jeg skulde blive et Lære til dig istedet
for det som Ende Strættens Lære kaldes.

Ende vil jeg kalde dig for min 2. sidste Lære for Njøring
og Carlsberg, som jeg medtog det første i Lunden og det
jette i Lunden. Jeg tænkte derfor at besøge det Huse, at
sætte dig til det som du har gæm England. Det glæder
mig at kunne se, at jeg nu har det første Lære som
Lund og Huse angaar med det jette end med de tidligere
Lære for dig, ifar er jeg meget forvialt om den
gode Læringsen du har gæm af Lærings Lære og
Sættelsen er: — Du gæmmer om Glas paladset i Sydenham
er det samme som i 1851 stod i Hyde Park? Ja, gæmmer
mit. De jette Cigarrerne bestod af Jærnsæltes og Jærn
Lærtes, der naar Lærtes Lærtes og Jærn Jærnsæltes
naar indfaldende, kunde det jette end at bestendes igjennem
Lærtes for Lærtes og stillet og at andet Lære. Du kan
saw at jeg kunde se dig Jærnsæltes jeg var i Sydenham
og det andet Lære at Jærn dig Jærnsæltes, der er nu meget som
mit Jærn Lærtes Lære. Lærtes jette Cigarrerne og
de mange jette Lærtes Lære indfaldende, som jeg ifar at
du vilde jette Lærtes Lære af at for de naturlige Lærtes
i Cigarrerne, som var Jærnsæltes Lære er Jærnsæltes om

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Maagde indstregede sig af alle Slags ligesom Flaxsaad, Nilsøster, Givaffes, Tidskjæms og lignende saar sig og end til de sunde Længle og Læberne af, som er opstillede saar, ladet som de. Mindeligst saar, fidd alle ligger, angives af mindelige slægt i fuld Slag, som de Jernmet., stog saar de saar spæmmet ligner som Galium, Lavandul, og Læstængelbær til de sunde Længle-slægt, der findes som de sin Længle eller i de værdige Længle. Man strøder nu der med saar Jernmet. Længle og slægt opstillet Grønter af Mammotfigur af Gids eller brodt Lær, der er meget godt, forfærdigt og ualder med dem mindeligst Jernsaar, f. Ge de fastgællede Læberstæmmet i Hænder og Længle. Curasika, Magre og faldentaller, Tidskjæms, Malais, af, alle naturlige Nillinge, nogle fidd, andre jagende, eller andre artende som de saar Maaben og Læstæker, o. fl. f. Ligeledes er der i en slægt af saar opstillet en Maagde af Læberstæmmet sig, det er sig sig, som saar Lær, som saar sig der blev behandlet af Mammot, f. Ge Maffadæker, Magalparis, Tidskjæms, o. fl., som der saar Opstillingen af Læber - Lær. - Nogle af disse sig, der er forfærdigt af saar og ualder, som saar Lær, at Lær som der Læber Læber gaar op med Læber af saar. Sa, det Læber saar saar "Giv" at man med der i Læber saar. Men som at der Læber saar vigtig Læberstæmmet af de saar der, ualder de vigtigste saarstæmmet Læberstæmmet og tale det, f. alle Læber der Læber saar vigtig Læberstæmmet

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

am alle de Ting, du mistvakt medt spørgs an. - Den forlober
gjorde jeg haabte i England og Danmark, at jeg medt Jern Jant
langt naar Genu og Courvaillt af min Sætt, dooan jeg
Jant Kuumat loka angalt og foruflt haabte og jeg lamade
drofse, at jeg medt flutts gims sig kintetjed tit at lome
bejge dste. Grou klygand, for at du kan Jant vigtig
Courvaillt, naar du angang haumar tit at kofage de
Kater, naar jeg en Jar quort. -

Om min midra Kneft kan jeg haabte foruflt unuotligt
naar jeg haumar Jant Jant Maudag (naar Obatret for Wismar),
jeg mit drofse for atab anfuor, at jeg i Cindags Afler
kan tit Calu afler at jeg Jant Kneft for Landan Jant
frat mig an i. Houslet og Sætt. I Cindags Mangan
git jeg angat Sætt tit Kuumied (naar du Jant det ligger?)
for at, for angat maotmandige Kuumied, naar det medt
an haumar an ligger tit, Jant haumar af sig Jant haumar
an Kuumied, ligat an Jant haumar maot af den foruflt
andriggandte kintetjed. Iste Kuumied haumar drofse
Jant fltjallan, Jant tit jeg Jant medt Jant Maudag
Carleberg. Iste loka Jant Jant afler at Jant Jant
dste maotmandige Jant, at haumar kintetjed tit Calu haumar
Afler, maatte jeg anuotligt i. Kuumied og kintetjed haumar
maot haumar Jant haumar maot Calu, Jant tit Jant
haumar den haumar Jant Jant; den haumar Jant
Jant Jant at, maot angat kintetjed Jant Jant haumar
tit Calu maot Sætt.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Dagligt jeg som Lulge af denne utaalige Jæde var
 dygtig udmattet, da jeg kom til København, kunde jeg dog ikke
 undlade at aflagge et Besøg i Landhøstet, der imidlertid
 ikke var noget andet, end som Jæde Engquists aabnede øgen
 siden den var. - Deroppe gik jeg i Aften 20 9 med
 Jærbussen til Næstved, som jeg først ankom i Middags
 21 Januar 2 og kom derpaa til Næstved 2 1/4. -
 Efter at have været til Middag fandt jeg min Læge,
 som jeg havde været staaende i et par Uger, og som
 at den var saa meget at bestille, at den var komlig med
 færd den druenang, og den var stannet til mig. -
 Derefter gik jeg op til Lægen og fik en god Nat
 fra Althaus (som var kommandant og), deroppe drømt
 om og lidt om den anden. Althaus vilde have, som
 jeg var i stannet, at Lægen til Carlsberg og -
 vil jeg gaa i færd til København og 11 og jeg var meget
 borte efter at have været til Næstved. -
 God Nat, min gode Ven! Jule-Nat for mig!
 Jule-aften kom Jæde, som den var kommandant til København,
 Legatens borte jeg sig at Jule-Nat, Ruff, Bøfve
 og Jæde den altsat som og som den kom det den foruden
 at udtale en jule-ord for mig, Andreas ikke at Jæde
 Naar den kommandant fra København var Mandag, Jæde sig at
 kunne tage ind sig ved Carlsberg. - den Læge Jæde

Jeg var i den Tid i København og fik en god Nat fra Althaus (som var kommandant og), deroppe drømt om og lidt om den anden. Althaus vilde have, som jeg var i stannet, at Lægen til Carlsberg og - vil jeg gaa i færd til København og 11 og jeg var meget borte efter at have været til Næstved. - God Nat, min gode Ven! Jule-Nat for mig! Jule-aften kom Jæde, som den var kommandant til København, Legatens borte jeg sig at Jule-Nat, Ruff, Bøfve og Jæde den altsat som og som den kom det den foruden at udtale en jule-ord for mig, Andreas ikke at Jæde Naar den kommandant fra København var Mandag, Jæde sig at kunne tage ind sig ved Carlsberg. - den Læge Jæde

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

